

Засновник і видавець:

Інститут археології Національної Академії наук України

Головний редактор:

КОЗАК Денис Никодимович, доктор історичних наук, професор

Заступник головного редактора:

БОЛТРИК Юрій Вікторович, кандидат історичних наук

Редакційна колегія:

БУЙСЬКИХ Алла Валеріївна, доктор історичних наук

БУНЯТЯН Катерина Петрівна, кандидат історичних наук

ЗАЛІЗНЯК Леонід Львович, доктор історичних наук, професор

ІВАКІН Гліб Юрійович, член-кореспондент НАН України, доктор історичних наук, професор

КРИЖИЦЬКИЙ Сергій Дмитрович, член-кореспондент НАН України, доктор архітектури, професор

КУЛАКОВСЬКА Лариса Віталіївна, кандидат історичних наук

КУХАРЧУК Юрій Васильович, кандидат історичних наук

МОЦЯ Олександр Петрович, член-кореспондент НАН України, доктор історичних наук, професор

ОТРОЩЕНКО Віталій Васильович, доктор історичних наук, професор

ПОТЕХІНА Інна Дмитрівна, кандидат історичних наук

СКОРИЙ Сергій Анатолійович, доктор історичних наук, професор

СУПРУНЕНКО Олександр Борисович, кандидат історичних наук

ТЕРПИЛОВСЬКИЙ Ростислав Всеволодович, доктор історичних наук, професор

*Друкується за рішенням Вченої Ради Інституту археології НАН України,
протокол № 3 від 24 березня 2011 р.*

Прийом матеріалів:

Польовий комітет ІА НАН України

Адреса Польового комітету:

Україна, 04210, Київ–210, просп. Героїв Сталінграда, 12

Тел.: (38044) 418-91-37, (38044) 418-91-66

Факс: (38044) 418-33-06

E-mail: adu_kalnyk@ukr.net

Видання побачило світ за фінансування
НДЦ «Рятівна археологічна служба»
Інституту археології НАН України (директор – О. Осаульчук).
Оригінал-макет підготовлений ВЦ «Археологія»
Центру охорони та досліджень пам'яток археології
управління культури Полтавської ОДА.

А 87 Археологічні дослідження в Україні – 2010. – К.–Полтава, 2011. – 400 с.: іл. –
(Інститут археології НАН України).

Збірник є щорічником, який готується до друку Польовим Комітетом Інституту археології НАН України. Містить інформаційні повідомлення про роботу археологічних експедицій поточного польового сезону.

Стане в нагоді науковцям, студентам і всім, хто стежить за розвитком сучасної української археологічної науки.

І.А. Сніжко

ДОСЛІДЖЕННЯ ПІЗНЬОПАЛЕОЛІТИЧНОЇ СТОЯНКИ БІЛЯ с. КАМ'ЯНКА

У 2010 р. продовжено дослідження пізньопалеолітичної стоянки біля с. Кам'янка Ізюмського р-ну Харківської обл.

Пам'ятка розташовується на мисі біля впадіння в р. Сіверський Донець правої притоки р. Суха Кам'янка (рис. 1, 1). У попередні роки відкрито площу 78 м². Культурні рештки, представлені розщепленим кременем, фрагментами кісток тварин, дрібними шматочками вохри та вугілля, утворюють розтягнутий по вертикалі горизонт знахідок. Найбільша їх концентрація спостерігається в світло-коричневому та жовтувато-палевому суглинку.

Крем'яні знахідки добре збереглися, не обкатані, поверхня вкрита патиною. В якості сировини використовувався темно-сірий високоякісний кремій місцевого походження.

У 2010 р. зі східного боку до розкопаної ділянки зроблено прирізку 12 м² (квадрати 1–2–К–П) (рис. 1, 2). Використовувалася методика дослідження шару умовними горизонтами потужністю близько 5,0 см. Усі знахідки, по можливості, лишалися на місцях до остаточної фіксації.

Колекція пізньопалеолітичних артефактів налічує 673 предмети та поділяється на такі групи. Нуклеуси: три двоплощадкові підпризматичні, три двоплощадкові торцеві, один конічний (рис. 1, 3), п'ять нуклевидних уламків. Група технічних сколів налічує 43 екз. та представлена сколами формування та підживлення нуклеусів, реберчастими сколами та їх фрагментами, сколами підправки площадки нуклеусів. Відщепів та їхніх фрагментів 175 екз., серед них – сім первинні, 44 напівпервинні, 48 – пластинчасті. Пластинки та їхні фрагменти налічують 57 екз., мікропластинки та їхні фрагменти – 17 ек-

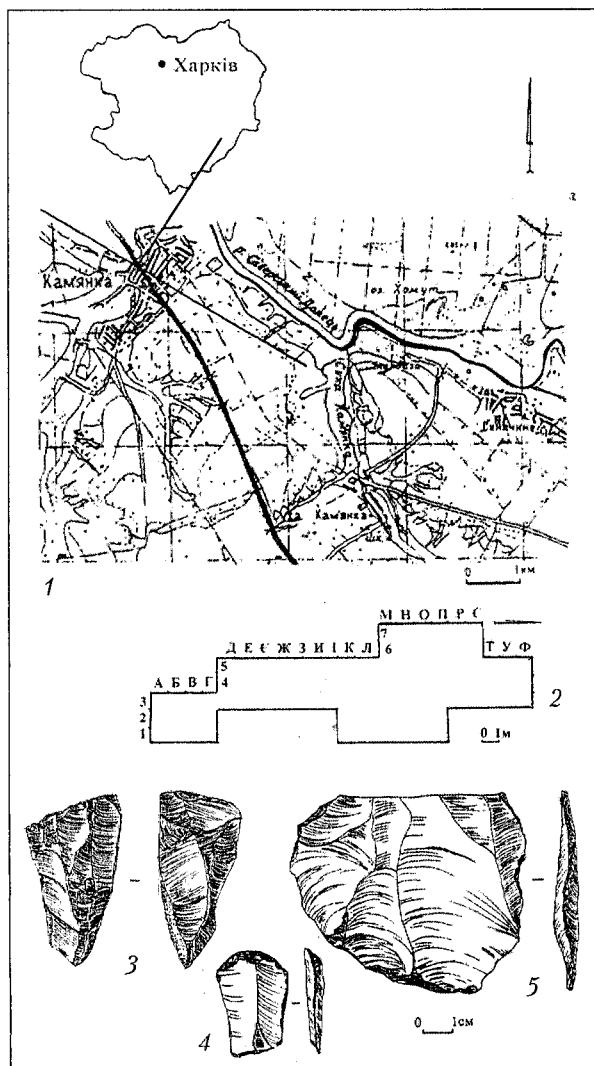

Рис. 1. Стоянка біля с. Кам'янка: 1 – розташування пам'ятки; 2 – план розкопу; 3–5 – крем'яний інвентар

земплярів. Знаряддя зі вторинною обробкою представлені кінцевим скребком на пластині з ретушованим довгим краєм (рис. 1, 4),

фрагментом масивного відщепу з ретушованими ділянками (рис. 1, 5), скребловидним знаряддям на реберчастому сколі. Лусочок — 217 екз., з них 10 — первинні, уламків різних розмірів та форми — 163 екз.

На площі знахідки розподілялися нерівномірно, утворюючи ділянки більшої чи меншої концентрації. Чітко виражені скупчення не простежуються, деяке ущільнення знайдок у західній частині не становить продовження скупчень, досліджених у попередні роки. Південні квадрати 1—2-К—Л містили переважно уламки та лусочки, тільки в кв. 1-К знайдено підпризматичний нуклеус та в кв. 1-Л — два масивні відщепи. У північному напрямку зростає кількість дрібних артефактів — фрагментів пластинок, відщепів, уламків і лусочок. Невиразне скупчення, що складається зі сколів формування та підправки нуклеусів, відщепів та пластинок, простежується в кв. 2-Н—О. На межі кв. 2-О—П — ще одне скупчення: масивний відщеп з рету-

шованими ділянками, кінцевий скребок на пластині з ретушованим довгим краєм, відщепи, пластинки, сколи підправки нуклеусів, лусочки. У кв. 1-М—О—П знахідки розташовані смугою, не утворюючи виражених скупчень. На дослідженій ділянці зафіксовано три фрагменти перепалених трубчастих кісток дрібної тварини чи птаха та фрагмент стінки трубчастої кістки великої тварини.

Для встановлення меж розповсюдження знайдок закладено шурфи 10 та 11, що відповідають сітці квадратів 5—Н та 1—Ч. Шурф 10 дав по три відщепи та пластинки, кілька уламків — схоже, що знахідки не поширюються у східному напрямку. Натомість у шурфі 11 виявлено багато артефактів, вже починаючи з глибини 0,5 м, зважаючи на це його було законсервовано.

Характер крем'яного інвентарю та стратиграфічні умови його залягання дають можливість визначити час існування пам'ятки в межах початку фінального палеоліту.

